

PRIORITĂȚI ROMÂNEȘTI ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI INVENȚIILOR ȘI AL FUNDAMENTĂRII TEORETICE A PROCESULUI INOVĂRII

Prof.dr.ing. Ștefan Iancu

Cursul 6

1. Introducere
2. Brevetul de importatiune
3. Sistemul de acordare a brevetelor de invenție cu „examinarea amânată”
4. Priorități românești în domeniul teoriei inovării

.-.-.-.-.-.

1. - INTRODUCERE

- ❖ În stimularea activității creative, un rol important îl poate juca legislația care reglementează protecția creației tehnice,
  - înțelegerea corectă a rolului și funcțiilor documentului de protecție este definitorie:
    - pentru prevenirea pierderii de informație tehnico-științifică,
    - pentru creșterea calității produselor,
  - pentru promovarea progresului tehnic prin implementarea în producție a noilor creații tehnice.
  - Dezvoltarea și valorificarea superioară a rezultatelor activităților creative pot fi stimulate sau frânate prin adoptarea unor reglementări juridice corespunzătoare ale activității de protecție a creațiilor tehnice, atât pe plan național cât și pe plan internațional, reglementări care ar trebui să fie periodic revizuite pentru a fi puse în concordanță cu stadiul de dezvoltare economico-socială și politică în care ne situăm.
- ❖ Cunoașterea preocupărilor care au existat în țara noastră pentru elaborarea unor proiecte de legi asupra brevetelor de invenție ajută la înțelegerea greutăților întâmpinate de-a lungul timpului în ce privește constituirea unei gândiri proprii în domeniul proprietății industriale.
  - Aflarea începuturilor ne ajută:
    - să înțelegem mai bine situația de azi,
    - la evidențierea necesității configurării unor măsuri de perfecționare a reglementărilor juridice sub incidența cărora trebuie să acționeze atât specialiștii care își desfășoară activitatea profesională în domeniu cât și inventatorii și potențialii inventatori.
- ❖ În eforturile specialiștilor români de a elabora acte normative care să stimuleze activitatea creativă au fost concepute unele clauze legale care au prezentat prioritate mondială. Dintre acestea cele mai importante sunt brevetul de importățiune și sistemul de acordare a brevetelor de invenție cu „examinare amânată”.

2. - BREVETUL DE IMPORTAȚIUNE

- ❖ Prima lege românească asupra *brevetelor de invențiune*, sancționată cu decretul regal nr. 102 din 13 ianuarie 1906 și publicată în Monitorul Oficial nr. 229 din 17 ianuarie 1906, stabilea prin art.1 că, în țara noastră, se acordă „brevete de invențiune” sau „de perfecționare” iar, prin art.2, „**brevetul de importațiune**”.
- ❖ Brevetul de importațiune sau *brevetul de confirmare* este un brevet obișnuit (principal sau complementar) care se eliberează potrivit prevederilor legale în vigoare într-o anumită țară și **care se implantează, cu toate consecințele ce decurg din aceasta, într-o altă țară a cărei legislație permite acest lucru**, adică confirmarea valabilității unui brevet străin în propria țară.
- ❖ Brevetul de importațiune avea aceleași efecte și se supunea aceluiași condiții de anulare și decădere ca și un brevet de invențiune sau de perfecționare.
- ❖ În conformitate cu prevederile art.2 al Legii asupra brevetelor de invențiune adoptată, în anul 1906 „**orice invențiune sau orice perfecționare brevetată în alte țări va putea obține în România un brevet de importațiune prin care i se va asigura drepturi exclusive și temporale de exploatare, întrucât până la promulgarea acestei legi n-a fost aplicată sau exploatată în România de alte persoane afară de posesorul brevetului**”.
  - În conformitate cu prevederile art.8 al aceleiași legi „**termenul brevetului de importațiune nu putea depăși pe acel al brevetului concedat mai înainte în străinătate, fără însă a întrece limita stabilită la art.6**” care era de 15 ani.
  - În art.34 al legii adoptată în anul 1906 se preciza însă că: „titularul unui brevet obținut în străinătate sau îndrituitul său va putea obține în România un brevet pentru invenția sa deja brevetată, cu condiția însă ca cererea să fie făcută în România, **în termen de șase luni cel mult de la data obținerii primului brevet în străinătate**”.
- ❖ Discutarea legii asupra brevetelor de invenții și adoptarea acesteia în 1906 a trezit vii opuneri în ceea ce privește contrafacerea, în special din partea Uniunii Generale a Industriașilor din România care considera că „**o lege a brevetelor de invenție ar constitui un adevărat pericol căci ea ar proteja pe inventatorii străini în contra producătorilor români**. Industriile noastre ar fi silite să-și întrerupă anumite ramuri de fabricație sau să-și încarce cheltuielile de fabricație cu plata dreptului de a exploata brevetele”.
- ❖ În dezbaterile finale din Adunarea Deputaților din 17 decembrie 1905 asupra articolului 2 referitor la brevetul de importațiune,
  - deputatul D.P. Brătășanu a cerut explicații ministrului agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor, Ion N. Lahovari, arătând că „eu cred că posesorul brevetului, dacă el singur a făcut mai multe încercări cu mașinile sale în una sau două localități, el are drept să ceară brevet. Și nu

se poate spune că aplicându-se la o persoană, aceea persoană ar avea dreptul asupra proprietății brevetului. Pentru mai multă lămurire dorim ca acest articol să se explice, căci acesta importă esențialmente pe toți românii care au cerut deja protecțiunea legii de brevete.”

- Răspunzând la această interpelare, Ion N. Lahovari a precizat că „acest articol conține un principiu: **neretroactivitatea legii**. Iată ce am de zis: de acum înainte se vor putea breveta invențiunile, dar când este vorba de invențiuni care, deși brevetate în străinătate, erau căzute în domeniul public la noi pentru că nu era o lege a brevetelor și erau exploatare în Țara Românească, aceea nu se va putea breveta. Acesta este principiu, fiindcă nu am vrut să se dea naștere la o mulțime de procese, dar mi s-a atras atențiunea asupra unui caz: ce se va întâmpla dacă această exploatare în România a fost făcută de către chiar proprietarul brevetului, de către inventatorul care a fost brevetat în străinătate? Iată un român care și-a brevetat o invențiune în străinătate; nefiind în România o lege a brevetelor și nevoind sau neputând să obție o lege specială cum era obiceiul până acuma, dânsul și-a exploatat invențiunea în țară. Evident că nu i se poate zice: **ai căzut în deșeanță, nu mai poți să-ți brevetezi invenția în virtutea legii noi, prin faptul că ți-ai exploatat secretul invențiunii d-tale**. De aceea mi s-a părut foarte echitabilă propunerea care s-a făcut în comitetul delegaților, și am admis acest principiu că **prevederea de neprimire nu se aplică când acela care a exploatat invenția a fost chiar inventatorul brevetat în străinătate**”.
- Intervenind în dezbateri, deputatul D.B. Păltineanu a solicitat ca „să fie puse aci două cuvinte și anume ca **după cuvântul „exploatare” să se zică „în mod sistematic**”. Căci nimenea nu voiește să se împiedice brevetarea unei invențiuni sau importarea unui brevet de invențiune, pe care l-a luat cineva în străinătate, dacă acea invențiune nu se găsește exploatată de altcineva în România decât în mod întâmplător, nesistematic. Trebuie pentru a se pretinde că o invențiune **a căzut în domeniul public să se dovedească că altcineva decât inventatorul s-a instalat în mod sistematic, pentru a exploata acea invențiune**. Cestiunea dacă invențiunea a căzut sau nu în domeniul public va fi o cestiune de interpretare pentru tribunale, fiindcă ele au să judece cererea de decădere a brevetului pe care-l acordă ministerul de domenii și ele vor decide în fapt dacă cutare invențiune a căzut sau nu în domeniul public, așa încât să împiedice pe inventator să dobândească brevetul. Cuvintele ce le propun să se adauge nu fac decât să se concretizeze într-o formulă explicațiunile pe care le-a dat domnul ministru, explicațiuni care pot servi ca normă judecătorilor în aplicarea legii în diferitele diferende relative la proprietatea unei invențiuni”.

- În dezbaterile asupra art.2 au mai intervenit deputatul D.G. Filipescu împotriva propunerii deputatului D.B. Păltineanu și D.P. Negulescu în favoarea acestei propuneri.
- Ion N Lahovari a respins propunerea deputatului D.B. Păltineanu sugerând ca „această discuțiune ar fi mai la locul ei la art.9 fiindcă art.9 cuprinde tocmai o aplicațiune a principiului din art.2 și acolo se va putea defini ce este o exploatare comercială.” În motivarea respingerii acestei propuneri s-a arătat și că: **„inventatorii sunt oameni fără mijloace suficiente, pentru a face o instalare și a pune această condițiune ar însemna a face inventatorilor o situațiune mai grea pe când ei ar trebui să fie tocmai încurajați”**.
- ❖ Adunarea Deputaților a aprobat art.2, supus la vot, fără completarea propusă de domnul D.B. Păltineanu.
- ❖ Analiza prevederilor legii asupra brevetelor de invențiune din anul 1906, în totalitatea ei, precum și a prevederilor Regulamentului pentru aplicarea legii din 1906 evidențiază următoarele trăsături caracteristice ale brevetului românesc de importațiune:
  - Brevetul românesc de importațiune se acorda numai pentru **o invenție brevetată la data depunerii cererii, fapt ce trebuia dovedit**. Această condiție rezultă din prevederile art.2 și 34 ale legii și art. 2, 18 și 60 ale Regulamentului. Dovada trebuia făcută de solicitant **prin depunerea brevetului în original sau în copie legalizată**.
  - Autorul brevetului de importațiune putea fi un străin sau un român. Deși în lege și în regulament nu se făcea nicio precizare în acest sens, în literatura de specialitate s-a apreciat că putea fi **solicitant al unui brevet de importațiune atât un străin cât și un român întrucât** legea nu interzicea cetățeanului român să înregistreze pentru prima dată o cerere de brevet în străinătate.
  - Cererea de **brevet de importațiune trebuia să aibă același obiect cu brevetul obținut în străinătate**.
  - Cererea de brevet de importațiune **trebuia depusă în România în termen de cel mult 6 luni de la data obținerii primului brevet în străinătate**. Dacă termenul nu era respectat, nu se acorda brevetul solicitat. Cu toate acestea, prevederile art.35 al legii din 1906 stipula că **„străinilor ca și românilor stabiliți în afară de România, li se acordă un termen de 6 luni de la promulgarea prezentei legi pentru a depune la ministerul agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor cererile lor de brevete”**.
- ❖ În conformitate cu prevederile art.4 al Convenției de la Paris, persoana care a înregistrat reglementar o cerere de brevet într-o țară a Uniunii are dreptul să depună în celelalte țări unioniste, **în termen de 12 luni de la data de prioritate o cerere de brevet cu același obiect**, fără ca aceasta să fie invalidată pentru

fapte săvârșite între timp, cum sunt un alt depozit, publicarea invenției sau exploatarea ei.

- Existența **datei de prioritate a depozitului nu anulează brevetul de importatiune deoarece**
    - **acest brevet se raportează la un brevet acordat**, în timp ce
    - data de prioritate a depozitului se raportează la existența unui depozit al unei cereri de brevet reglementar constituit într-una din țările Uniunii.
  - Într-adevăr, în cazul în care titularul pierdea termenul de prioritate de 12 luni de la data primului depozit, în cazul în care dobânda un brevet de invenție, el avea deschisă **calea obținerii unui brevet de importatiune în termen de 6 luni de la data acordării brevetului străin.**
- ❖ O variantă a brevetului de importatiune este *brevetul de confirmare* care se conferă în țări ca Algeria, Cuba, Paraguay după anii '50 ai secolului al XX-lea.
- Brevetul de confirmare este un **brevet străin care se acceptă ca brevet național numai dacă sunt îndeplinite anumite condiții care diferă de la țară la țară și care se stabilesc în scopul de a stimula aducerea într-o anumită țară a unor invenții, deosebit de valoroase**, dar în același timp de a dezvolta producția proprie, importul de produse care înglobează obiectul brevetat fiind interzis dacă se face în scopul comercializării.
  - Legea algeriană din 1966 privind invențiile, de exemplu, preciza că un **brevet de invenție acordat într-o țară străină înainte de 1 ianuarie 1966 poate face obiectul unui brevet de confirmare algerian dacă**
    - importanța invenției,
    - avantajele industriale sau agricole și
    - utilitatea publică a exploatării invenției,
    - precum și valoarea capitalurilor investite,o justifica. **Hotărârea respectivă de acordare a brevetului de confirmare se adopta de către o comisie numită, în temeiul legii, în acest scop.**
- ❖ Brevetul de importatiune conferit în România după anul 1906 era un brevet străin a cărui valabilitate era confirmată în țara noastră condiționat (dacă invenția nu fusese până la promulgarea legii exploatată în România de alte persoane în afară de titularul brevetului de invenție) și de aceea se poate considera că, *în fapt, brevetul de importatiune românesc a fost primul brevet de confirmare în lume.*
- ❖ Brevetul de importatiune a existat, de jure, în România **până în anul 1955, când, prin art.11 al Decretului nr. 120 / 30 aprilie 1955** privind organizarea Oficiului de stat pentru standarde și invenții, au fost anulate art.2 și art.34 ale legii adoptate în anul 1906.
- Ultimul brevet de importatiune a fost conferit în România, prin **decretul regal nr. 1681 / 11.08.1947, publicat în Monitorul Oficial, partea I-a, nr. 225 / septembrie 1947, în baza raportului ministrului industriei și comerțului nr. 35.267 / 5 august 1947.**

3. - SISTEMUL DE ACORDARE A BREVETELOR DE INVENȚIE CU „EXAMINAREA AMÂNATĂ”

❖ În lume, până în prezent, s-au impus următoarele trei sisteme de acordare a documentelor de protecție pentru invenții:

- sistemul declarativ,
- sistemul atributiv,
- sistemul cu examinare amânată.

❖ Sistemul declarativ

În conformitate cu procedura de acordare a brevetului de invenție, conform acestui sistem, respectarea condițiilor legale pentru constituirea unui depozit reglementar este suficientă pentru a rezolva favorabil o cerere de brevet și, în consecință pentru a asigura protecția prin brevet. Documentul de protecție, în acest caz, se acordă pe garanția solicitantului și în baza declarației (jurământului) acestuia, potrivit căreia soluția propusă este nouă „după cunoștințele sale” iar o cerere de brevet cu obiect similar nu s-a mai depus.

- Faptul că în sistemul declarativ de acordare a brevetului de invenție nu se verifică în prealabil realitatea invenției brevetate, determină un număr ridicat de litigii generate de încălcări de drepturi ale terților.
- Crearea **unei false impresii că brevetul obținut, fără garanția statului, ar asigura în mod real un drept exclusiv de exploatare a unei invenții ar putea avea consecințe juridice destul de grave.**
- Pentru a se evita asemenea situații, se recomandă ca un solicitant român care dorește să obțină un brevet de invenție într-una din țările în care brevetul de invenție se acordă conform sistemului declarativ **să comande anterior la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci o cercetare documentară sau o puritate de brevet.**

❖ Sistemul atributiv

Sistemul atributiv de acordare a brevetului de invenție prevede conferirea titlului de protecție pentru o soluție propusă spre brevetare numai în urma verificării criteriilor de brevetabilitate ale acesteia.

- Examinarea profundă a unei cereri de brevet de invenție **dă garanție existenței reale a brevetului acordat în cazul unei invenții brevetabile.**
- Brevetul de invenție acordat, în urma verificării noutății și nivelului inventiv în raport cu stadiul tehnicii pe plan mondial, **conferă siguranță titularului de brevet care poate exploata obiectul brevetat**, fără riscul de a încălca în țara în care l-a obținut un drept exclusiv de exploatare al unui terț. Această siguranță este confirmată și de faptul că în documentul de protecție eliberat se precizează garanția guvernului țării care a acordat brevetul.

- Necesitatea de a se investi bani pentru protecția, realizarea și **implementarea în producție numai a unor invenții reale a condus la o dezvoltare relativ rapidă a sistemului atributiv** atât într-un număr mare de țări puternic industrializate ca: SUA, Suedia, Canada, Austria, Rusia, etc. cât și în țări ca de exemplu: Finlanda, Norvegia, Noua Zeelandă, Bulgaria, Brazilia, Danemarca, Israel, etc.
- ❖ **Sistemul cu examinare amânată** constituie o combinație a avantajelor celorlalte două sisteme cunoscute, declarativ și atributiv, și **presupune**:
  - **publicare în termen de 18 luni de la data înregistrării sau de la data primei priorități invocate și recunoscute a descrierii de invenție, precum și**
  - **o examinare în fond a noutății și nivelului inventiv**, numai pentru acele cereri de brevet pentru care se solicită această examinare în mod expres.
- ❖ Toate variantele de sistem de acordare a brevetului de invenție cu „examinarea amânată” prevăd două perioade de protecție și anume:
  - primă perioadă care începe să curgă de la data depunerii cererii de brevet sau a datei de prioritate recunoscută și până la un termen limită (3, 4, 5 sau 7 ani) **în care este necesar să se depună cererile de examinare**. Această perioadă denumită generic perioadă de „protecție provizorie”, încetează automat dacă în termenul limită stabilit de lege nu se depune o cerere expresă de examinare. Odată cu încetarea protecției provizorii invenția trece în domeniul public. În unele țări (de exemplu Polonia), pentru perioada de protecție provizorie se acordă un document de protecție în timp ce în alte țări nu se acordă nici un document specific acestei perioade;
  - o a doua perioadă începe să curgă tot de la data depunerii cererii de brevet sau de la cea a datei de prioritate recunoscută dar **devine efectivă și definitivă numai dacă în termenul stabilit prin lege s-a depus o cerere expres de examinare** (iar pentru unele țări și taxa de examinare) și dacă în urma examinării, oficiul național sau regional de proprietate industrială stabilește că obiectul cererii de brevet este o invenție reală și, în consecință, se hotărăște acordarea documentului de protecție.
- ❖ Sistemul de acordare a brevetului de invenție cu examinare amânată a apărut ca o urmare a **creșterii stocului de cereri de brevet de invenție neexaminat și pentru a se evita creșterea nerațională a numărului de examinatori**.
  - Apariția sistemului de examinare amânată a dat rezultate în ceea ce privește reducerea stocurilor de cereri de brevet numai acolo unde oficiile de invenții au adoptat și măsuri suplimentare organizatorice și de dezvoltare a bazei materiale.
- ❖ Examinarea amânată ca sistem de acordare a brevetelor de invenție, a **apărut într-o anumită formă pentru prima oară în România, de jure, după 1950**.
  - Sistemul de acordare a brevetelor de invenție cu examinare amânată a fost introdus, **DE JURE, în țara noastră prin adoptarea Hotărârii nr. 943 /**

7 septembrie 1950, hotărâre prin care s-a adoptat Regulamentul de funcționare a Comitetului pentru Invențiuni și Descoperiri.

- În conformitate cu prevederile art.10 al acestui Regulament, care completau prevederile Legii asupra brevetelor de invențiune adoptată în 1906, **invențiile care erau cesionate statului erau examinate din punctul de vedere al noutății și progresului tehnic.**
- În conformitate cu prevederile art.10 al Regulamentului:
  - „Comitetul va dispune **publicarea proiectelor de invențiuni acceptate spre examinare în Buletinul Inovatorului**” iar conform art.12 al.2
  - „dreptul de autor al unei invențiuni pentru care **s-a eliberat sau s-a cerut eliberarea unui certificat de autor poate fi contestat de orice persoană care poate dovedi contrariul sau care pretinde a fi adevăratul autor sau coautor al acelei invențiuni**”.
- În realitate, revista lunară s-a numit „Inovatorul” (și nu Buletinul Inovatorului cum se precizase în Regulament) și a apărut în perioada ianuarie - septembrie 1953. În această revistă nu s-au publicat „proiectele de invențiuni”, cum se preciza în Regulament, ci numai **lista cererilor de brevet cesionate statului și înregistrate după anul 1950, pentru care s-au comunicat următoarele:**
  - nr. dosar cerere de brevet,
  - titlul propunerii, autorul,
  - prioritatea invocată.

În fiecare număr de revistă **se făcea apel la toți cei care cunoșteau**, fie din practică fie pe bază de documentare problemele respective, pentru a colabora la stabilirea caracterului de invenție brevetabilă a propunerilor.

- Pentru a fi socotite invenții brevetabile, conform celor publicate în revista “Inovatorul”, propunerile trebuiau să îndeplinească următoarele condiții:
  - să prezinte soluții noi și originale în raport cu nivelul tehnicii mondiale din acel timp;
  - să prezinte progres tehnic față de tehnica mondială;
  - să prezinte utilitate, adică propunerile să aibe aplicabilitate în producție;
  - să poată fi realizate cu mijloacele tehnice existente.
- ❖ L. Marinete în articolul „Invenția ca obiect de proprietate industrială titluri de protecție pentru invenții”, Revista „Invenții și inovații” nr.4/1974, a susținut că **sistemul de examinare amânată ar fi fost instituit în România începând cu 1950, data apariției Regulamentului privind funcționarea Comitetului pentru Invențiuni și Descoperiri.** Având în vedere că în HCM nr.4262/18.12.1953 *s-a stipulat pentru prima oară necesitatea examinării în fond numai după comunicarea unei organizații economice și că revista „Inovatorul” a apărut pentru prima oară în anul 1953* considerăm că **sistemul de examinare amânată a fost introdus, de facto, pentru prima oară în lume, în țara noastră începând cu anul 1953.**

- ❖ În temeiul prevederilor Hotărârii Consiliului de Miniștri nr. 4262 / 18.12.1953, organul central competent de brevetare **urma să se ocupe de examinarea propunerilor de invenții cesionate statului**, sub aspectul noutății, numai dacă:
  - departamentele industriale sau alte instituții similare refereau asupra **„utilității, a posibilității de realizare și aplicare precum și asupra progresului tehnic pe care-l reprezenta o propunere de invenție față de stadiul tehnicii mondiale”** din domeniul dat și aceasta numai după publicarea datelor asupra propunerii de invenție în revista „Inovatorul”.
  - Din această cauză s-a creat convingerea că după anul 1953, în țara noastră a fost creat și **DE FACTO, pentru prima oară în lume**, sistemul de acordare a brevetelor de invenție cu examinare amânată.
  - Comunicarea oficială făcută organului central competent de examinare de către o organizație economică română prin care informa în legătură cu aplicarea sau intenția de a aplica propunerea de invenție sau se solicita avizarea brevetării în străinătate **putea fi considerată în spiritul actelor normative în vigoare, de atunci, ca fiind în același timp și o cerere de examinare a invenției din punctul de vedere al noutății și progresului tehnic pe plan mondial.**
- ❖ Invențiile necesionate statului erau cereri de brevet cu drepturi exclusive personale și se soluționau **conform sistemului declarativ instituit de legea din 1906**. De asemenea, invențiile pentru care cesiunea către stat era respinsă puteau fi transformate, la cererea solicitanților, în cereri care se soluționau conform sistemului declarativ. Dacă solicitanții cererilor de brevet respinse de la cesionare nu doreau să obțină un brevet de invenție conform sistemului declarativ, aceste cereri puteau rămâne sub formă de cereri cu cesiune neacceptată protecția fiind asigurată prin simplul fapt al înregistrării lor, până la sfârșitul perioadei de valabilitate (15 ani), fără a fi supuse examinării în fond.
- ❖ În consecință, în România, *în perioada 1953-1967 au coexistat*, în paralel, două sisteme de acordare a documentelor de protecție pentru invenții și anume:
  - *un sistem declarativ* pentru propunerile de invenții necesionate statului (inclusiv pentru toate cererile de brevet străine). Aceste propuneri de invenții se soluționau conform prevederilor legii asupra brevetelor de invenție, adoptată în 1906.
  - *un sistem cu examinare amânată* pentru propunerile de invenții cesionate statului român (cu examinarea noutății și a progresului tehnic). Întrucât revista „Inovatorul”, în care s-au publicat listele invențiilor cesionate statului, a apărut numai în anul 1953, sistemul cu examinare amânată s-a aplicat „de facto” numai în acel an.

- ❖ Între sistemul de acordare a brevetului de invenție cu examinare amânată instituit, de jure, în țara noastră în perioada 1953-1967, și sistemele cu examinare amânată, apărute ulterior, **există o serie de deosebiri**, dintre care menționăm:
  - în vederea inspecției sau oponentei publice,
    - în țara noastră, se publica în revista „Inovatorul” numai titlul propunerii de invenție, autorii, data priorității etc, sub forma unor liste,
    - în sistemele cu examinare amânată apărute ulterior publicarea descrierii propunerii de invenție s-a făcut integral, uneori în broșuri distincte;
  - în situația în care nici o organizație economică nu se declara interesată în aplicarea propunerii de invenție (cesiunea nu era acceptată), nu exista un termen de „protecție provizorie” mai redus decât termenul normal de protecție. În acest fel **propunerile de invenție cesionate statului rămâneau protejate pe întreaga perioadă legală de protecție**, pe baza cererii de înregistrare inițiale, prin care autorul își exprima voința de a cesiona, independent de faptul că cesiunea era acceptată de stat sau nu sau dacă obiectul propunerii de invenție era brevetabil sau nu, adică dacă se elibera un act de protecție sau nu.
- ❖ Sistemul de acordare a brevetului de invenție cu examinare amânată a fost reintrodus în România odată cu intrarea în vigoare a legii nr. 64/1991 privind brevetele de invenție, lege existentă în vigoare și în prezent.
- ❖ În concluzie, **sistemul cu examinare amânată a fost instituit în România, de jure, numai pentru unele categorii de cereri de brevet de invenție în perioada 1953-1967** și se poate aplica, începând cu 21 ianuarie 1992, tuturor cererilor de brevet înregistrate. Solicitantul poate cere, la înregistrarea cererii sau ulterior, să i se aplice sistemul atributiv și să nu i se publice propunerea de invenție în fază de cerere.
- ❖ **În străinătate**, o primă variantă a acestui sistem a apărut în **R.D. Germană prin legea din 21 iulie 1963**, iar o a doua variantă a fost introdusă în Olanda odată cu legea cu privire la brevete, intrată în vigoare la 1 ianuarie 1964. Ulterior sistemul a fost introdus și în alte țări, fiecare stat adoptând însă variante specifice:
  - în R.F.Germania la 4 septembrie 1967,
  - în Australia din anul 1969,
  - în Ungaria la 1 ianuarie 1970,
  - în Japonia la 1 ianuarie 1971,
  - în Polonia la 19 octombrie 1972, etc.
- ❖ În prezent sistemul cu examinare amânată se aplică atât pentru acordarea brevetului european eliberat de Oficiul European de Brevete (OEB), constituit în baza Convenției de la Munchen, cât și **într-o anumită formă** pentru examinarea preliminară internațională efectuată în cadrul administrației însărcinată conform cap.II al tratatului de cooperare în domeniul brevetelor (PCT), încheiat la 19 iunie 1970 și intrat în vigoare la 24 ianuarie 1978.

❖ **Sistemul de acordare a brevetului de invenție cu examinare amânată prezintă următoarele avantaje:**

- asigură reducerea cheltuielilor globale de examinare deoarece mulți titulari de cereri de brevet renunță la cererile care nu le oferă posibilitatea unui drept exclusiv de exploatare;
- permite o publicare relativ rapidă a cererilor de brevet de invenție înregistrate;
- în perioada de protecție provizorie sistemului cu examinare amânată îi sunt proprii avantajele și dezavantajele sistemului declarativ, iar în perioada de protecție definitivă îi sunt proprii avantajele și dezavantajele sistemului atributiv;
- creșterea perioadei de finalizare a examinării unei cereri de brevet prin sistemul cu examinare amânată la 3, 5 sau 7 ani, față de 2-3 ani cât este normal pentru sistemul atributiv permite aplatizarea curbei de variație a numărului înregistrărilor de cereri de brevet, de la an la an, creînd posibilitatea unei dimensionări optime a oficiului național de proprietate industrială;
- permite concentrarea activității oficiului de invenții către examinarea cu precădere a invențiilor care sunt aplicate (și pentru care potențialul titular de brevet are interes să solicite examinarea în fond) sau care aparțin unor domenii prioritare, de larg interes.

❖ **Principalele dezavantaje ale sistemului de acordare a brevetului de invenție cu examinare amânată:**

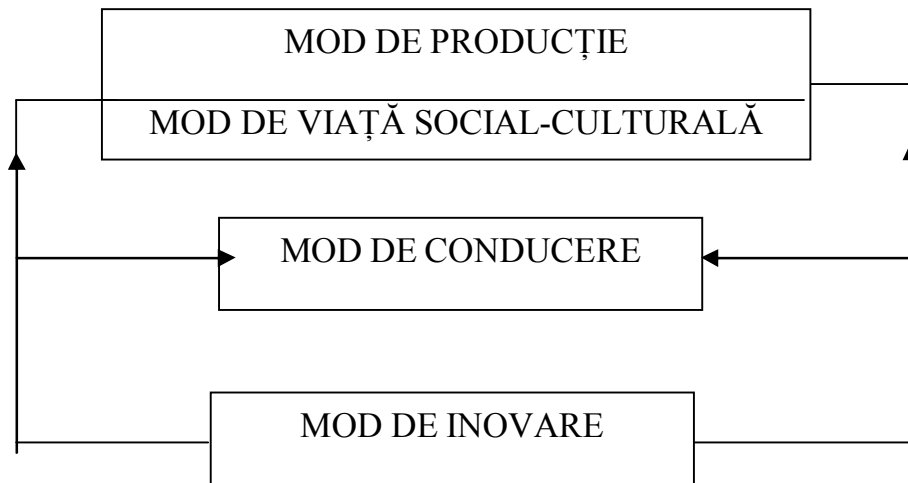
- nu se poate vorbi de o prospectare eficientă a posibilităților de valorificare a unei invenții decât după ce se creează convingerea existenței unei invenții reale; în acest scop, este necesar ca o firmă potențial interesată în exploatarea invenției sau ca solicitantul cererii de brevet să finanțeze întocmirea unui raport documentar care se poate publica odată cu descrierea de invenție sau nu;
- avantajele sistemului atributiv de acordare a brevetului de invenție apar în sistemul cu examinare amânată mai târziu.

Analiza comparativă a celor trei sisteme de acordare a brevetului de invenție: declarativ, atributiv și cu examinare amânată evidențiază faptul că sistemul cu examinare amânată este sistemul cel mai avantajos și de aceea acesta a cunoscut și cunoaște o dezvoltare continuă. Acesta este un motiv în plus de mândrie ca în România a apărut pentru prima oară în lume acest sistem modern de acordare a brevetului de invenție.

4. - PRIORITĂȚI ROMÂNEȘTI ÎN DOMENIUL TEORIEI INOVĂRII

❖ Încă de la începutul deceniului al 8-lea al secolului al XX-lea, **perioada de profunde schimbări în structurile românești de cercetare-dezvoltare și de introducere a progresului tehnic**, academicianul Mihai Drăgănescu considera că „**modul de inovare este la fel de important pentru societate ca și modul de producție**” (Fig.1). De evidențiat:

- prioritatea unui asemenea concept față de contribuțiile altor școli de politică a științei (a se vedea Tab.1, pct.1),
- curajul de a contrazice gândirea dogmatică, ce a dominat epoca și zona și care se limita numai la absolutizarea „modului de producție”.

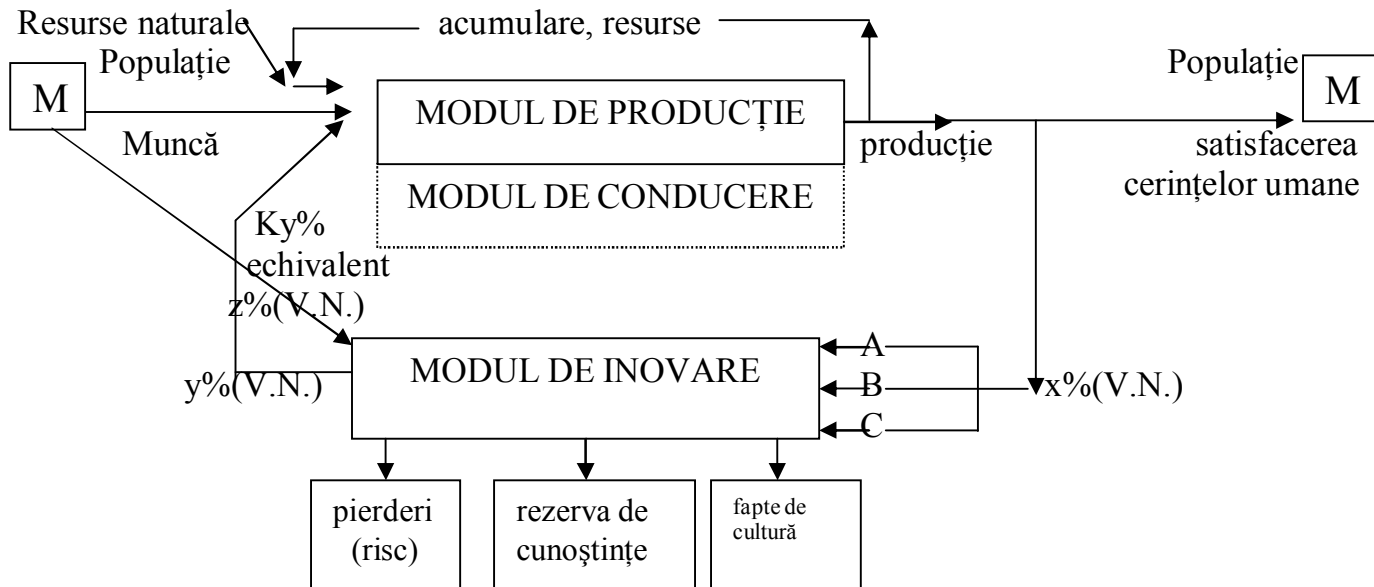

- Fig. 1 -

❖ Prioritatea modului de inovare rezulta, după părerea lui Mihai Drăgănescu, din aceea că acest mod ar trebui conceput „**ca având un rol la nivelul schimbării, inclusiv al revoluției sociale**”.

- De reținut, aceste afirmații se făceau de către Mihai Drăgănescu în anul 1974 când se considera că transformarea societății se făcea prin revoluție socială determinată de lupta de clasă, modului de inovare sau științei nerevenindu-i nici un rol.
- ❖ Profesorul a evidențiat și rolul inovării tehnologice în dezvoltarea forțelor de producție ale societății, precum și rolul științei ca sursă tehnologică.
  - Profesorul a susținut că din punctul de vedere al creșterii economice ar trebui să se recunoască că „**principalul factor de creștere, de dezvoltare economică îl constituie tehnologia, mai exact inovarea tehnologică**. Investițiile fără un motor tehnologic propriu, de încorporare de noi tehnologii, de dezvoltare continuă de noi tehnologii, fără inventivitate nu duc la creștere economică organică”. (a se vedea Tab.1, pct.2).

- ❖ Fiind convins că promovarea noului nu este un lucru simplu, profesorul Mihai Drăgănescu a susținut că **„efortul de inovare în sensul efortului modului de inovare cuprinde nu numai efortul de cercetare și dezvoltare, ci și întregul efort pentru introducerea pentru prima oară a noului”**. „Efortul brut de inovare se consumă în efort de cunoaștere, în pierderi prin risc (de cercetare și investiții) și se recuperează în parte prin încorporarea în obiectivele industriale încununare de succes” (Fig.2).

- Fig.2. -

- ❖ Mihai Drăgănescu a considerat progresul tehnologic ca un factor endogen al creșterii economice încă din anul 1975.
  - Această idee a fost reluată în literatura (a se vedea Tab.1, pct.3) numai după anul 1988 când s-a dezvoltat o nouă teorie a creșterii, așa numită **teorie a creșterii endogene**.
- ❖ În concepția despre modul de inovare a profesorului **„Creșterea economică nu depinde numai de acumulare, ci în epoca contemporană, în mod esențial și de efortul depus în modul de inovare”**.
- ❖ Evidențierea, de către profesor, a **necesității unei munci depuse pentru dezvoltarea modului de inovare a precedat de asemenea, schimbările produse în strategiile inovării**, în deceniul al noulea, când caracteristica generală a acestor strategii a devenit inițiativa interdepartamentală și creșterea interesului pentru evaluarea eficienței economico-financiare a strategiilor publice pentru cercetare-dezvoltare. (a se vedea Tab.1, pct.4).

Tabelul 1

	ANII APARIȚIEI			MENȚIUNI
	În opera profesorului	Pe plan mondial	Diferenț a în ani	
1. Noțiunea de “mod de inovare” ca subsistem social	<ul style="list-style-type: none"> - “Revoluția științifică și tehnică și modul de inovare al unei societăți”, volumul “Revoluția științifică și tehnică. Studii și comunicări”, Editura Academiei 1974 - Comunicare susținută la 31 ianuarie 1975 pe tema "Convergența cercetării științifice în condițiile revoluției științifice" 	<ul style="list-style-type: none"> - J.Niosi, P.Saviotti, B.Bellon, M.Crow, “National systems of innovation in search of a workable concept”, Technology in Society nr. 15/1993 - R.Nelson, “National Innovation Systems:A Comparative Analysis”, Oxford University Press, 1993 - Cristhofer Freeman, “The National System in Hystorical Perspective”, Cambridge Journal of Economics, no.19/1995 	14-19 ani	În lucrarea lui Cristhofer Freeman, “The National System in Hystorical Perspective”, Cambridge Journal of Economics nr. 19/1995, se afirmă că primele referiri la “sistemul național de inovare” <u>au apărut în literatură în anul 1988.</u>
2. Rolul inovării tehnologice ca stimulator al procesului inovării în general	<ul style="list-style-type: none"> - Comunicare susținută la 31 ianuarie 1975 pe tema "Convergența cercetării științifice în condițiile revoluției științifice" - “Mașinismul și inovarea tehnologică actuală”, studiu publicat în volumul “A doua revoluție industrială”, Editura tehnică, 1980 		5-10 ani	În literatură se afirmă că numai în deceniul al noulea al secolului al XX-lea a avut loc o mutație de la paradigma inovării la “strategiile tehnologice” (Steliana Sandu, “Inovare, competență tehnologică și creștere economică”, București, Editura Expert, 2002, pag.197)

<p>3. – Progresul tehnologic -factor endogen al creșterii economice</p>	<ul style="list-style-type: none"> – “Revoluția științifică și tehnică și modul de inovare al unei societăți”, volumul “Revoluția științifică și tehnică. Studii și comunicări”, Editura Academiei 1974 – Comunicare susținută la 31 ianuarie 1975 pe tema "Convergența cercetării științifice în condițiile revoluției științifice” 	<ul style="list-style-type: none"> – R.Sollow, “Groth Theory and After”, American Economic Review, iunie 1988 – P.M. Romer, “Endogenous Technological Change”, Journal of Political Economy, nr.5/1990 – Ph.Aghion, P.Howitt, Endogenous Growth Theory, The MIT Press, 1998 	<p style="text-align: center;">14 ani</p> <p>Proiectul de lege a cercetării științifice, supus dezbaterii în anul 2002, enunța la art.2 că inovarea este o parte componentă a activității de cercetare dezvoltare; Ordonanța Guvernului României privind cercetarea științifică din anul 2002 la art.2, spune că “Activitatea de cercetare-dezvoltare face parte integrantă din procesele de inovare”.</p>
<p>4. - Necesitatea unei munci depuse pentru dezvoltarea modului de inovare</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Comunicare susținută la 31 ianuarie 1975 pe tema "Convergența cercetării științifice în condițiile revoluției științifice” 	<ul style="list-style-type: none"> – J. Irvine, “Promoting innovation in scientific instruments: some lessons for government policy”, Science and Public Policy, nr. 18/1991 	<p style="text-align: center;">16 ani</p> <p>După anul 1990, în multe țări europene, și nu numai, s-au instituit programe de suport al inovării a căror menire era de a susține și alte surse de inovare ca de pildă factorii de cerere, cercetarea aplicativă sau dezvoltarea unor noi instrumente științifice care deschid noi oportunități pentru innoirea tehnologiilor.</p>